

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

DRUGOSTOPENJSKI DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM

POLONISTIKA

FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI

ŠTUDIJSKO LETO 2022/23

1. Podatki o študijskem programu

Drugostopenjski dvopredmetni študijski program **Polonistika** traja 2 leti in obsega 60 ECTS od skupnih 120 ECTS dvopredmetne povezave.

Študijski program vsebuje naslednje smeri:

- **Polonistika – dvopredmetna smer**
- **Polonistika – dvopredmetna pedagoška smer**

Po končanem študiju pridobi diplomant/ka strokovni naslov:

Polonistika – dvopredmetna smer	magister polonistike in ... oz. magistrica polonistike in ... <i>Polni naslov je odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.</i>	mag. pol. in ...
Polonistika – dvopredmetna pedagoška smer	magister profesor polonistike in ... oz. magistrica profesorica polonistike in ... <i>Polni naslov je odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.</i>	mag. prof. pol. in ...

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Temeljni cilji programa: **Polonistika – dvopredmetna smer**

Drugostopenjski program Polonistika je zasnovan kot nadgradnja prvostopenjskega programa in omogoča pridobitev poglobljenega znanja, usposobljenosti ali zmožnosti, ki ustrezajo splošnim oz. predmetnospecifičnim kompetencam magistra/ice polonistike. Z drugostopenjskim programom si diplomanti polonistike pridobijo široko in temeljno humanistično izobrazbo tako na teoretični kot uporabni ravni ter poglobljeno znanje na področju poljske zgodovine, književnosti, kulture in

specifična filološka znanja na jezikovnem področju. Program usposablja za zahtevne ustvarjalne naloge in potrebe, predvsem pa za samostojno delo na področju raziskovanja, prevajanja, literarne in znanstvene kritike, interdisciplinarnih povezav v širšem medkulturnem prostoru.

Magister/ca polonistike si pridobi naslednje splošne kompetence:

- sposobnost analitičnega in sintetičnega ter logičnega in kritičnega razmišljanja;
- sposobnost kritičnega branja, vrednotenja in interpretacije raznovrstnih besedil;
- sposobnost strokovnega in koherentnega izražanja tako v pisni kot v ustni obliki;
- sposobnost suverena nastopanja v javnosti;
- sposobnost izvajanja samostojnih raziskav in inovativne uporabe znanstvenih metod;
- sposobnost strokovnega zbiranja, selekcioniranja in obdelave gradiva;
- dobro poznavanje in ustrezna uporaba znanstvenega aparata;
- pripravljenost za stalno izpopolnjevanje in nadgrajevanje pridobljenega znanja;
- sposobnost pravilnega ocenjevanja lastnih in tujih zmožnosti ter sposobnosti;
- odprtost za alternativne poglede in rešitve;
- spretno prenašanje usvojenega znanja in sposobnosti v prakso ter na druga problemska področja;
- samostojno iskanje novih virov znanja na strokovnem in znanstvenem področju;
- poznavanje in uporaba sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije;
- sposobnost pridobivanja, koncipiranja in vodenja projektov;
- pripravljenost za sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih;
- osnovna razgledanost na širšem področju zahodnoslovanskih (češkega in slovaškega) jezikov, kultur in književnosti.

Magister/ica polonistike si pridobi naslednje predmetno-specifične kompetence:

- razumevanje, govorjenje in pisanje standardnega poljskega jezika na stopnji C2;
- razumevanje jezika kot medija in rezultat simbolne interakcije, prepoznavanje njegove kognitivne, emocionalne, kreativne, socialne, referenčne in metajezikovne vloge in temu primerna uporaba;
- obvladanje sodobne teorije in teoretičnih modelov, kritično vrednotenje ter učinkovita uporaba z ustreznim znanstvenim instrumentarijem;
- kritično in kompetentno odzivanje na strokovna, znanstvena in literarna besedila;

- sposobnost ubesedovanja svojega strokovnega in splošnega znanja v ustrezni jezikovni obliki; sposobnost jezikovne diferenciacije ob upoštevanju različnih družbenih okoliščin tako pri ustnem kot pri pisnem komuniciranju;
- prepoznavanje posebnosti poljskega jezika, poljske književnosti, kulture in zgodovine ter primerjanje s posebnostmi slovenskega jezika, književnosti, kulture in zgodovine;
- sposobnost diferenciranega razumevanja in posredovanja jezikovnih, literarnih, kulturnih in zgodovinskih pojavov, procesov in (dis)kontinuitet v diahronični in sinhronični perspektivi;
- ob poznavanju jezikovnih, literarnih, kulturnih in družbenih razlik in podobnosti med slovenskim in poljskim ter srednjeevropskim področjem sposobnost posredovanja med kulturami ter razvijanja komunikacije med njimi;
- pridobljena znanja in kompetence so navedene v učnih načrtih k posameznim predmetom;
- osnovna razgledanost na širšem področju zahodnoslovanskih (češkega in slovaškega) jezikov, kultur in književnosti.

Temeljni cilji programa: *Polonistika – dvopredmetna pedagoška smer*

Drugostopenjski magistrski pedagoški program Polonistika je zasnovan kot nadgradnja prvostopenjskega programa in omogoča pridobitev poglobljenega znanja, usposobljenosti ali zmožnosti, ki ustrezajo splošnim oz. predmetnospecifičnim kompetencam magistra/ice polonistike, pripravljenega/e za učiteljski (profesorski) poklic. Z drugostopenjskim pedagoškim programom si diplomanti polonistike pridobijo široko in temeljno humanistično izobrazbo tako na teoretični kot uporabni ravni, poglobljeno znanje na področju poljske zgodovine, književnosti, kulture in predvsem specifična filološka znanja s področja glotodidaktike oz. poučevanja poljščine. Kombinacija humanističnih znanj s pedagoškimi omogoča diplomantom učinkovito posredovanje znanja v okviru izobraževalnih ustanov vseh tipov ter delovanje na področjih, kjer je zahtevana pedagoška usposobljenost oz. znanje s področja jezikovnega izobraževanja.

Magister/ica profesor/ica polonistike si pridobi naslednje splošne kompetence:

- sposobnost analitičnega in sintetičnega ter logičnega in kritičnega razmišljanja;
- sposobnost kritičnega branja, vrednotenja in interpretacije raznovrstnih besedil;
- sposobnost strokovnega in koherentnega izražanja tako v pisni kot ustni obliki;
- sposobnost izvajanja samostojnih raziskav in inovativne uporabe znanstvenih metod;
- zmožnost za prenašanje znanja v prakso;
- pripravljenost za stalno izpopolnjevanje in nadgrajevanje znanja;

- poznavanje sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Poleg tega si diplomanti in diplomantke dvopredmetne pedagoške smeri pridobijo naslednje splošne učiteljske kompetence:

Učinkovito poučevanje – diplomant / diplomantka

- je usposobljen/-a za preoblikovanje in posredovanje strokovno-predmetnih vsebin na učencu razumljiv način;
- pri uresničevanju šolskega kurikulumuma ustrezno povezuje cilje učnih načrtov, vsebine, načine učenja in razvoj učencev;
- učinkovito načrtuje, organizira in izvaja učne aktivnosti;
- obvlada principe raziskovanja na pedagoškem področju ter jih uporablja pri izboljševanju učenja in poučevanja;
- spodbuja aktivno in neodvisno učenje, ki učencem omogoča, da sami načrtujejo, spremljajo, vrednotijo in uravnavajo svoje učenje;
- spodbuja sodelovalno učenje, ki učencem omogoča razvoj socialnih veščin za uspešno sodelovanje v različnih heterogenih skupinah.

Preverjanje in ocenjevanje znanja ter spremljanje napredka učencev – diplomant / diplomantka

- ustrezno uporablja različne načine spremljanja, preverjanja in ocenjevanja napredka posameznega učenca v skladu s cilji ter daje konstruktivno povratno informacijo;
- spremlja in vrednoti napredek učencev na področju usvajanja strategij učenja, učenja socialnih veščin, bralne in informacijske pismenosti;
- seznanja starše in druge odgovorne osebe o napredku učencev.

Vodenje in komunikacija – diplomant / diplomantka

- učinkovito komunicira z učenci in razvija pozitivne odnose z njimi;
- oblikuje spodbudno učno okolje in skupnost učencev, v kateri se ceni različnost in v katerih se učenci počutijo sprejete, varne in samozavestne;
- oblikuje jasna pravila za vedenje in disciplino v razredu; pravila temeljijo na spoštovanju vseh udeležencev;
- se uspešno sooča z neprimernim vedenjem, agresivnostjo, konflikti in uporablja ustrezne strategije za njihovo reševanje;
- daje vsem učencem enake možnosti in prilagaja delo njihovim individualnim posebnostim;

- prepozna učence s posebnimi potrebami, njihova močna in šibka področja, prilagaja delo njihovim zmožnostim in po potrebi sodeluje z ustreznimi strokovnjaki in ustanovami.

Širše profesionalne kompetence – diplomant / diplomantka

- razvija pozitiven odnos do učencev, kaže spoštovanje do njihovega družbenega, kulturnega, jezikovnega, verskega izhodišča;
- pri svojem delu upošteva etična načela in zakonska določila;
- kaže in spodbuja pozitivne vrednote, stališča in vedenje, ki ga pričakuje od učencev;
- učinkovito komunicira in sodeluje s starši ter drugimi osebami, odgovornimi za učence;
- sodeluje z drugimi učitelji in sodelavci na šoli;
- se vključuje in sodeluje v različnih aktivnostih v ožjem in širšem okolju ter na področju izobraževanja;
- načrtuje, spremlja, vrednoti in uravnava lasten profesionalni razvoj.

Vseživljenjsko učenje – diplomant / diplomantka

- uporablja ustrezne metode za motiviranje učencev in razvija strategije, ki omogočajo vseživljenjsko učenje;
- spodbuja prožnost in vztrajnost pri soočanju z novimi izzivi in nalogami ter sposobnost samovrednotenja pri učencih;
- pri delu uporablja informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in pri učencih razvija informacijsko pismenost;
- pri učencih razvija komunikacijske in socialne veščine.

Magister/ica profesor/ica polonistike si pridobi naslednje predmetno-specifične kompetence:

a) splošne učiteljske:

- sposobnost delovanja v pedagoškem okolju;
- sposobnost oblikovanja varnega in spodbudnega učnega okolja;
- poznavanje didaktičnih in splošnih pedagoških pristopov in znanj;
- sposobnost spoštljivega sporazumevanja in svetovalnega dela z učenci in njihovimi starši;
- sposobnost prilagajanja obravnavane snovi potrebam učencev;
- sposobnost presoje primerne ravni pouka izbrane snovi;
- sposobnost ustreznega izbora različnih besedil za šolsko obravnavo;
- sposobnost izbora dopolnilnih gradiv za pouk;
- sposobnost razumevanja kulturnih pojavov v njihovi povezanosti z družbenim kontekstom;

- sposobnost razreševanja strokovnih problemov;
- sposobnost smiselne uporabe raziskovalnih metod;
- poznavanje procesov usvajanja tujega jezika;
- razumevanje vloge tujega jezika in različnih zvrsti jezika;
- sposobnost povezovanja znanj s področja rusistike z drugimi humanističnimi področji.

b) specialnodidaktične:

- sposobnost za preoblikovanje in posredovanje strokovno-predmetnih vsebin na učencu razumljiv način;
- obvladanje principov raziskovanja na pedagoškem področju in njihove uporabe pri izboljševanju učenja in poučevanja;
- sposobnost spodbujanja aktivnega, neodvisnega in sodelovalnega učenja pri učencih;
- sposobnost ustrezne uporabe različnih načinov spremljanja, preverjanja in ocenjevanja napredka učencev;
- učinkovito komuniciranje z učenci in razvijanje pozitivnih odnosov z njimi;
- prepoznavanje učencev s posebnimi potrebami, prilagajanje dela njihovim zmožnostim in sodelovanje z ustreznimi strokovnjaki;
- spodbujanje pozitivnih vrednot, stališč in vedenja;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in uravnavanje lastnega profesionalnega razvoja.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Na drugostopenjski magistrski študijski program Polonistika se lahko vpiše, kdor je končal:

- a) študijski program najmanj prve stopnje, ovrednoten z najmanj 180 kreditnimi točkami, z istega strokovnega področja (polonistika) ali enakovreden študijski program, pridobljen po dosedanjih predpisih v RS ali tujini;
- b) študijski program najmanj prve stopnje, ovrednoten z najmanj 180 kreditnimi točkami, z drugih strokovnih področij ali enakovreden študijski program, pridobljen po dosedanjih predpisih v RS ali tujini, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, bistvene za nadaljevanje študija. Te obveznosti določi predstojnik oddelka, ki izvaja program oziroma smer in obsegajo od 10 do največ 60 kreditnih točk skupaj na obeh dvopredmetnih programih oziroma smereh.

Kandidat oz. kandidatka lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji. Študent lahko izbira samo eno smer programa.

Če bo sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo kandidati izbrani po naslednjih merilih:

- uspeh pri študiju prve stopnje in sicer povprečna ocena 40 %, ocena diplomskega dela ali/in diplomskega izpita 30 %;
- uspeh pri temeljnem jezikoslovnem oziroma književnem predmetu prve stopnje: 30 %.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Kandidatom in kandidatkam se lahko priznavajo znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim s študijskim programom in učnimi načrti.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolio, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje Filozofske fakultete na predlog posameznega oddelka. Ob tem upošteva Pravilnik o postopkih in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti Univerze v Ljubljani.

5. Pogoji za napredovanje po programu

a) Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje iz prvega v drugi letnik drugostopenjskega študijskega programa Polonistika mora študent oz. študentka v celoti opraviti vse obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže najmanj 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v obsegu 54 KT od 60 KT.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

b) Pogoji za ponavljanje letnika

Študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, ima možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik. Pogoj za ponavljanje letnika na dvopredmetni in dvopredmetni pedagoški smeri so opravljene študijske obveznosti tega letnika v obsegu 15 KT (25 % skupnega števila KT za posamezni letnik) skupaj na obeh dvopredmetnih študijskih programih oziroma smereh.

V primeru, da je študent vpisan na dvopredmetna programa/smeri, ki ju izvajajo različne članice UL, velja kot pogoj za napredovanje oz. ponavljanje tisti pogoj, ki zahteva doseženo višje število KT. Če posamezen dvopredmetni program/smer vsebuje še dodatni pogoj za napredovanje/ponavljanje, pa mora študent izpolniti tudi tega.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študija mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot so določene z akreditiranim predmetnikom in učnimi načrti posamezne smeri v študijskem programu, v skupnem obsegu 60 kreditnih točk po ECTS.

Študenti dvopredmetnih smeri morajo za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehajanje med programi se ureja skladno z veljavnimi Merili za prehode med študijskimi programi in statutom UL. O vlogah študentov za prehod med programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

Na enak način se urejajo tudi prehodi med smermi študijskih programov.

8. Načini ocenjevanja

Izpitni režim je usklajen s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravilnikom o izpitnem redu Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Oblike preverjanja znanja so: pisni in ustni izpiti, testi, kolokviji, referati, eseji, seminarske naloge, projektne naloge, portfolio in drugo.

Načini ocenjevanja posameznih predmetov so zapisani za vsak predmet posebej v učnih načrtih. Ocenjevalna lestvica je 6–10 (pozitivno) ter 5 (negativno):

Ocenjevalna lestvica:

- 10 - izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami
- 9 - zelo dobro znanje z manjšimi napakami
- 8 - dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi
- 7 - dobro znanje z več pomanjkljivostmi
- 6 - znanje ustreza le minimalnim kriterijem
- 5 - znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

9. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

Polonistika – dvopredmetna smer

1. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Izbrana poglavja iz sodobne srednjeevropske zgodovine	Bojan Balkovec	30	-	-	-	-	60	90	3	Z
2	Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi D*	Maria Wtorkowska	15	-	30	-	-	75	120	4	Z
3	Poljska dramatika D*	Lidija Rezoničnik	30	-	15	-	-	75	120	4	Z
4.	Medjezikovno posredovanje in kultura 1: poljski jezik	Maria Wtorkowska	-	-	60	-	-	60	120	4	Z
5.	Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja	Maria Wtorkowska Petra Stankovska Jozef Pallay	15	15	-	-	-	60	90	3	L
6.	Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih	Lidija Rezoničnik Špela Sevšek Šramel Jana Šnytová	30	-	15	-	-	45	90	3	L
7.	Uporabna slovenščina	Hotimir Tivadar	-	30	-	-	-	60	90	3	L

8.	Medjezikovno posredovanje in kultura 2: poljski jezik	Maria Wtorkowska	-	-	60	-	-	30	90	3	L
9.	Strokovni izbirni predmet smeri 1 ali Zunanji izbirni predmet		30	-	-	-	-	60	90	3	L/Z/C
SKUPAJ			150	45	180	0	0	525	900	30	

* Predmeti se izvajajo ciklično, na vsaki dve leti. Jezikovna kultura se ciklično izvaja s predmetom Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi, Poljski sodobni roman se ciklično izvaja s predmetom Poljska dramatika. V študijskem letu 2022/2023 se izvajata Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi in Poljska dramatika.

Strokovni izbirni predmet smeri 1

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1a	Arealni vidiki slovanskih jezikov*	Matej Šekli	15	15	-	-	-	60	90	3	L
1b	Primerjalna skladnja slovanskih jezikov*	Vanda Babič	15	15	-	-	-	60	90	3	L
2.	Ekolingvistika in slovenski medijski prostor	Hotimir Tivadar	30	-	-	-	-	60	90	3	L
3.	Literatura in mediji	Mateja Pezdirc Bartol Urška Perenič	15	15	-	-	-	60	90	3	Z
4a	Cerkvena slovanščina – vzhodnoslovanska redakcija*	Vanda Babič	15	15	-	-	-	60	90	3	L
4b	Cerkvena slovanščina – južnoslovanske redakcije*	Vanda Babič	15	15	-	-	-	60	90	3	L

5.	Teorija literarnega diskurza	Marko Juvan	30	-	-	-	-	60	90	3	L
6.	Sodobna makedonska književnost	Namita Subiotto	15	15	-	-	-	60	90	3	Z
7.	Osnove gornje in dolnje lužiške srbščine	Matej Šekli	-	-	30	-	-	60	90	3	L
8.	Češka in slovaška starejša književnost	Špela Sevšek Šramel Jana Šnytová	15	-	-	-	-	75	90	3	L
9.	Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja	Špela Sevšek Šramel	15	-	-	-	-	75	90	3	Z
10.	Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi**	Petra Stankovska	15	-	-	-	-	75	90	3	L
11.	Stilistika slovaškega jezika	Jozef Pally	15	-	-	-	-	75	90	3	Z
12.	Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije	Špela Vintar	-	30	-	-	-	60	90	3	Z
13.	Specialna področja prevajanja: Terminologija	Špela Vintar	-	30	-	-	-	60	90	3	Z
14.	Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje	Silvana Orel Kos	30	-	-	-	-	60	90	3	Z
15.	Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje	Sandro Paolucci	30	-	-	-	-	60	90	3	Z
16.	Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil	Nike Kocijančič Pokorn	30	-	-	-	-	60	90	3	Z
17.	Poklicni vidiki prevajanja	Špela Vintar	30	-	-	-	-	60	90	3	Z

* Ciklična izvedba.

** Predmet se izvaja ciklično, na vsaki dve leti. V študijskem letu 2022/2023 se ne izvaja.

2. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Jezikovna kultura D*	Maria Wtorkowska	15	-	30	-	-	75	120	4	Z
2	Poljski sodobni roman D*	Lidija Rezončnik	15	-	15	-	-	90	120	4	Z
3.	Medjezikovno posredovanje in kultura 3: poljski jezik	Maria Wtorkowska	-	-	60	-	-	60	120	4	Z
4.	Zunanji izbirni predmet	različni izvajalci	30	-	-	-	-	60	90	3	Z/L/C
5.	Magistrski seminar in magistrsko delo*	Maria Wtorkowska Lidija Rezončnik	-	30	-	-	-	420	450	15	Z/L
SKUPAJ			75	30	105	0	0	690	900	30	

* Predmeti se izvajajo ciklično, na vsaki dve leti. Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi se ciklično izvaja s predmetom Jezikovna kultura, Poljska dramatika se ciklično izvaja s predmetom Poljski sodobni roman. V študijskem letu 2022/2023 se izvajata Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi in Poljska dramatika.

Magistrski seminar in magistrsko delo*

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Magistrski seminar in magistrsko delo iz jezika	izr. prof. dr. Maria Wtorkowska	-	30	-	-	-	420	450	15	Z/L

2.	Magistrski seminar in magistrsko delo iz književnosti	doc. dr. Lidija Rezoničnik	-	30	-	-	-	420	450	15	Z/L
----	---	----------------------------	---	----	---	---	---	-----	-----	----	-----

Opomba: Ker se študentom, ki za svoj študij izberejo kombinacijo dveh zahodnoslovanskih programov (Češki jezik in književnost, Polonistika, Slovakistika), nekateri obvezni predmeti podvajajo, namesto podvojenih predmetov na eni smeri izberejo izbirni predmet s seznama Strokovni izbirni predmet 1. Če se zaradi cikličnosti kateri od teh predmetov ne bi izvajal oziroma ponudba s tega seznama ne bi zadostovala, lahko izberejo tudi splošni izbirni predmet iz košarice FF.

POLONISTIKA – DVOPREDMETNA PEDAGOŠKA SMER

1. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Skupni del pedagoškega modula	Različni izvajalci	75	50	25	-	-	210	360	12	C
2.	Jezik v praksi za učitelje I	Maria Wtorkowska	-	-	60	-	-	30	90	3	Z
3.	Poljska dramatika	Lidija Rezoničnik	30	-	15	-	-	45	90	3	Z
4.	Jezik v praksi za učitelje II	Maria Wtorkowska	-	-	60	-	-	30	90	3	L
5.	Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi	Maria Wtorkowska	15	-	30	-	-	45	90	3	Z
6.	Izbirni predmet pedagoškega modula	Različni izvajalci	30	-	-	-	-	60	90	3	L
7.	Strokovni izbirni predmet I ali Zunanji izbirni predmet	Različni izvajalci	30	-	-	-	-	60	90	3	L/Z/C
SKUPAJ			180	50	190	0	0	480	900	30	

* Predmeti se izvajajo ciklično, na vsaki dve leti. Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi se ciklično izvaja s predmetom Jezikovna kultura, Poljska dramatika se ciklično izvaja s predmetom Poljski sodobni roman. V študijskem letu 2022/2023 se izvajata Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi in Poljska dramatika.

Strokovni izbirni predmet I

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja	Maria Wtorkowska Petra Stankovska Jozef Pallay	15	15	-	-	-	60	90	3	L
2.	Izbrana poglavja iz sodobne srednjeevropske zgodovine	Bojan Balkovec	30	-	-	-	-	60	90	3	L
3.	Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih	Lidija Rezončnik Špela Sevsšek Šramel Jana Šnytová	30	15	-	-	-	45	90	3	L
4.	Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja	Špela Sevsšek Šramel	15	-	-	-	-	75	90	3	Z
5.	Ekolingvistika in slovenski medijski prostor	Hotimir Tivadar	30	-	-	-	-	60	90	3	L
6.	Uporabna slovenščina	Hotimir Tivadar	30	-	-	-	-	60	90	3	L
7.	Sodobna makedonska književnost	Namita Subiotto	15	15	-	-	-	60	90	3	Z
8.	Teorija literarnega diskurza	Marko Juvan	30	-	-	-	-	60	90	3	L
9.	Kulturna hermenevtika	Dean Komel	15	15	-	-	-	60	90	3	Z

10.	Literatura in mediji	Mateja Pezdirc Bartol Urška Perenič	30	-	-	-	-	60	90	3	Z
11.	Cerkvena slovanščina – južnoslovanske redakcije	Vanda Babič	15	15	-	-	-	60	90	3	L

2. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Didaktika poljskega jezika	Maria Wtorkowska	15	-	30	-	-	45	90	3	Z
2.	Jezik v praksi za učitelje III	Maria Wtorkowska	-	-	60	-	-	30	90	3	Z
3.	Magistrski seminar*	Maria Wtorkowska Lidija Rezoničnik	-	30	-	-	-	60	90	3	Z
4.	Strokovni izbirni predmet II	Različni izvajalci	30	-	-	-	-	60	90	3	Z
5.	Izbirni predmet iz pedagoškega modula	Različni izvajalci	30	-	-	-	-	60	90	3	L
6.	Pedagoška praksa	Maria Wtorkowska	-	30	10	-	-	140	180	6	L
7.	Magistrsko delo	Maria Wtorkowska Lidija Rezoničnik	-	-	-	-	-	270	270	9	L
SKUPAJ			75	30	90	0	40	665	900	30	

* Študent/ka izbere magistrski seminar iz jezika ali književnosti.

Opomba: Ker se študentom, ki za svoj študij izberejo kombinacijo dveh zahodnoslovanskih programov (Češki jezik in književnost, Polonistika, Slovakistika), nekateri obvezni predmeti podvajajo, namesto podvojenih predmetov na eni smeri izberejo izbirni predmet s seznama Strokovni izbirni predmet 1. Če se zaradi cikličnosti kateri od teh predmetov ne bi izvajal oziroma ponudba s tega seznama ne bi zadostovala, lahko izberejo tudi zunanji izbirni predmet iz košarice FF.

Strokovni izbirni predmet II

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Jezikovna kultura	Maria Wtorkowska	15	-	30	-	-	45	90	3	Z
2.	Poljski sodobni roman	Lidija Rezoničnik	15	-	15	-	-	60	90	3	Z

Skupni del pedagoškega modula (na vsakega od obeh dvopredmetnih študijskih programov oz. smeri odpade 50 % vsebin pedagoškega modula)

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Psihologija za učitelje	Cirila Peklaj Melita Puklek Levpušček	45	30	15	-	-	120	210	7	C
2.	Pedagogika	Katja Jeznik	30	10	5	-	-	45	90	3	Z
3.	Didaktika	Damijan Štefanc	30	-	30	-	-	90	150	5	Z
4.	Andragogika	Monika Govekar Okoliš	15	15	-	-	-	60	90	3	L
5.	Opazovalna praksa*		-	-	15	-	-	45	60	2	L
6.	Obvezni izbirni predmet**		30	30	-	-	-	60	120	4	L

*Opazovalna praksa

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1.	Opazovalna praksa pri didaktiki	Damijan Štefanc	-	-	15	-	-	45	60	2	L
2.	Opazovalna praksa pri psihologiji	Cirila Peklaj Melita Puklek Levpušček	-	-	15	-	-	45	60	2	L
3.	Opazovalna praksa pri pedagogiki	Katja Jeznik	-	-	15	-	-	45	60	2	L
4.	Opazovalna praksa pri andragogiki	Monika Govekar Okoliš	-	-	15	-	-	45	60	2	L

**Obvezni izbirni predmet

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Humanistika in družboslovje	Milica Antić Gaber Anja Zalta Bratuž Eva D. Bahovec	30	30	-	-	-	60	120	4	L
2	Slovenščina za učitelje	Simona Kranjc	30	30	-	-	-	60	120	4	L

3	Raziskovanje učnega procesa*	Jasna Cirila Valentin Bucik Gregor Sočan	Mažgon Peklaj	30	30	-	-	-	60	120	4	L
---	------------------------------	---	------------------	----	----	---	---	---	----	-----	---	---

*Pri kombinaciji vpisa programa Polonistika dvopredmetni pedagoški z dvopredmetnima pedagoškima študijskima programoma Pedagogika oz. Andragogika študent/ka kot obvezni izbirni predmet ne more izbrati predmeta Raziskovanje učnega procesa. Študent/ka lahko izbira med ostalima obvezno izbirnima predmetoma.

Izbirni predmet pedagoškega modula

Zap. št.	Predmet	Nosilec	Kontaktne ure					Sam. delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Bralno in slušno razumevanje pri pouku tujega jezika	Meta Lah Darja Mertelj	10	10	10	-	-	60	90	3	L
3	Novosti in smernice tujejezikovnega učenja in poučevanja	Janez Skela	-	-	30	-	-	60	90	3	L
4	Poučevanje in učenje slovnice (tuji jeziki)	Meta Lah Darja Mertelj	10	10	10	-	-	60	90	3	L
6	Specialna tujejezikovna didaktika – Od krede do miške. Mediji pri pouku tujih jezikov	Brigita Kosevski Puljič Saša Podgoršek	-	-	30	-	-	60	90	3	L

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Program predvideva strokovne izbirne in splošne izbirne predmete.

Polonistika – dvopredmetna smer

- 1. letnik, 1 splošni izbirni predmet ali strokovni izbirni predmet: 3 ECTS
  - Arealni vidiki slovanskih jezikov, Primerjalna skladnja slovanskih jezikov, Ekolingvistika in slovenski medijski prostor, Literatura in mediji, Cerkevna slovanščina – Vzhodnoslovanska redakcija, Cerkevna slovanščina – Južnoslovanske redakcije, Teorija literarnega diskurza, Sodobna makedonska književnost, Osnove gornje in dolnje lužiške srbščine, Češka in slovaška starejša književnost, Interpretacija literarni besedil: slovaška proza 20. stoletja, Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi, Stilistika slovaškega jezika, Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije, Specialna področja prevajanja: Terminologija, Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje, Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje, Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil, Poklicni vidiki prevajanja.
- 2. letnik, 1 strokovni izbirni predmet, 3 ECTS:
  - Magistrski seminar iz jezika ali Magistrski seminar iz književnosti.

Študent/ka ima zaradi mobilnosti možnost v ta študijski program prenesti 10 KT iz obveznih ali izbirnih enot drugega ustreznega primerljivega programa.

Mobilnost študentov zagotavljajo meduniverzitetne, predvsem pa mednarodne pogodbe Erasmus, Ceepus, ki jih je fakulteta sklenila s šestimi poljskimi partnerskimi ustanovami, veliko možnosti za mobilnost daje tudi meddržavna pogodba.

Polonistika – dvopredmetna pedagoška smer

Program predvideva strokovne izbirne predmete in izbirne predmete iz pedagoškega modula.

- Izbirni predmet iz pedagoškega modula – študent/ka izbere po 1 predmet v 1. in 2. letniku:
  - Bralno in slušno razumevanje pri pouku tujega jezika, Novosti in smernice tujejezikovnega učenja in poučevanja, Specialna tujejezikovna didaktika – Od krede do miške, Mediji pri pouku tujih jezikov.
- 1. letnik, 1 strokovni izbirni predmet I, 3 ECTS:

- Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih, Cerkevna slovanščina – Južnoslovanske redakcije, Interpretacija literarnega besedila: slovaška proza 20. stoletja, Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja, Izbrana poglavja in sodobne srednjeevropske zgodovine, Ekolingvistika in slovenski medijski prostor, Uporabna slovenščina, Teorija literarnega diskurza, Kulturna hermenevtika, Literatura in mediji, Sodobna makedonska književnost.
- 2. letnik, 1 strokovni izbirni predmet II, 3 ECTS
  - Stilistika v teoriji in praksi, Poljska dramatika.

Študent/ka ima zaradi mobilnosti možnost v ta študijski program prenesti 10 KT iz obveznih ali izbirnih enot drugega ustreznega primerljivega programa.

Mobilnost študentov zagotavljajo meduniverzitetne, predvsem pa mednarodne pogodbe Erasmus, Ceepus, ki jih je fakulteta sklenila s šestimi poljskimi partnerskimi ustanovami, veliko možnosti za mobilnost daje tudi meddržavna pogodba.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

POLONISTIKA – DVOPREDMETNA SMER

1. letnik

Izbrana poglavja iz sodobne srednjeevropske zgodovine (3 ECTS)

Vsebina so različna vprašanja iz sodobne srednjeevropske zgodovine. To so vprašanja političnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega razvoja srednjeevropske zgodovine od leta 1918 dalje. Zaradi lažjega razumevanja je treba ponekod poseči tudi v čas pred letom 1928. Zgodovinski razvoj srednje Evrope je široko polje vprašanj, ki se začnejo z osnovnim vprašanjem, kaj je srednja Evropa. Historični razvoj srednje Evrope se razlikuje v njegovih posameznih delih od Češke na zahodu do Ukrajine na vzhodu ali Poljske in Belorusije na severu in nekdanjih ozemelj Jugoslavije na jugu. Rezultat različnega političnega razvoja in tradicije je različen kulturni razvoj v posameznih okoljih.

Jezikovna kultura (4 ECTS)

Razmejitev pojmov norma – kodifikacija, norma – raba. Razmerje med normo, jezikovnim sistemom in rabo. Jezikovna zvrstnost: norma knjižnega jezika in neknjižnih zvrsti. Merila za oblikovanje knjižnojezikovne norme. Načini in viri normiranja (jezikovni korpus kot sodobni

jezikoslovni vir). Načela jezikovne »pravilnosti« – argumenti za in proti. Razvoj jezikovne norme poljskega knjižnega jezika in načela sodobne poljske knjižnojezikovne norme. Temeljni jezikovnokulturni pojmi: purizem, antipurizem, jezikovno načrtovanje (jezikovna kultura in jezikovna politika). Jezikovna kultura v vlogi kritičnega vrednotenja knjižnojezikovne norme, zlasti njene kodifikacije. Vloga lektoriranja besedil v okviru jezikovnokulturnih prizadevanj v poljskem prostoru. Klasifikacije jezikovnih napak.

Poljski sodobni roman (4 ECTS)

Zvrstna opredelitev romana in njegove vloge v razvoju nacionalne literature, njegove povezanosti z družbeno resničnostjo. Pregled razvojnih faz v povezanosti s specifikami poljskega literarnozgodovinskega procesa in njegova vloga v iskanju novega umetniškega izraza od formacije Mlade Poljske naprej. Opozicija do tradicionalnega tipa (zahodnoevropskega) romana (S. I. Witkiewicz), moderna iskanja v povezavi s statusom subjekta v moderni prozi in odnosa do resničnosti (B. Schulz, W. Gombrowicz, Z. Nałkowska, M. Choromański). Povojni razvoj romana v domovini in v emigraciji, moderni poljski roman in njegove zgradbene inovacije. Vprašanje mejnih primerov modernizma in uveljavljanje postmodernističnih postopkov zadnjih dvajsetih let 20. stol. Motivne, tematske in kompozicijske razsežnosti sodobnega romana.

Medjezikovno posredovanje in kultura 1: poljski jezik (4 ECTS)

Predmet nadgrajuje na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo jezika.

Dve učni uri v semestru sta namenjeni razvijanju komunikacijskih spretnosti, predvsem branju in poslušanju besedil. Temeljita na analiziranju besedil, spoznavanju frazeologije, značilnih besednih zvez ipd. Poudarek je na razvijanju sposobnosti raznovrstnega ustnega in pisnega izražanja. Vzorčna besedila se nanašajo na vprašanja poljske družbe, politike, kulture, umetnosti in književnosti. Hkrati se nadgrajuje in utrjuje znanje s področja slovnice. Lektor uporablja besedila iz raznih virov in pripravlja tudi individualno gradivo.

Dve učni uri sta namenjeni izboljševanju sposobnosti medjezikovnega posredovanja. V okviru seminarskih vaj študentje analizirajo s stališča jezikovne zvrstnosti različna besedila ali posnetke (poudarek je na besedilih praktično sporazumevalne zvrsti) in se učijo uporabljati ustrezna jezikovna sredstva pri prevodu v ciljni jezik. Predvideno je tako pisno prevajanje ob uporabi pripomočkov (slovnice, slovarji, elektronski viri), kot tudi ustno konsekutivno tolmačenje lažjih besedil.

Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja (3 ECTS)

Pregled v češki, poljski in slovaški jezikoslovni tradiciji najbolj uveljavljenih pristopov oziroma teorij: seznanjanje z ustrežno terminologijo, temeljnimi idejami in teoretičnimi deli. Pregled netemeljnih (npr. semantika, leksikografija, onomastika, etimologija idr.) in interdisciplinarnih (npr. psiholingvistika, sociolingvistika, teorija dvojezičnosti/bilingvizma idr.) jezikoslovnih ved in njihovo uveljavljanje v češki, poljski in slovaški tradiciji. Informativno seznanjenje z najpomembnejšimi priročniki in dosežki teh ved na posameznih jezikovnih področjih. Praktično seznanjenje z izbranimi znanstvenimi študijami in projekti ter njihovimi rezultati.

Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih (3 ECTS)

Vodilni literarni modeli v češki, slovaški in poljski ustvarjalnosti s poudarkom na besedilih nacionalnega literarnega kanona, njihove razvojne stopnje, smeri in specifikke. Izbrani modeli so prikazani v povezavi s specifikami literarnozgodovinskega procesa v posameznih narodnih književnostih. Posebnosti srednjeevropskih literarnih diskurzov modernizma kot opozicije do sočasnih evropskih modifikacij poetike in domače tradicije.

Medjezikovno posredovanje in kultura 2: poljski jezik (3 ECTS)

Predmet nadgrajuje na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo jezika.

Dve uri sta namenjeni spoznavanju besedil publicistične in administrativne zvrsti. Študentje berejo in analizirajo različna administrativna in publicistična besedila (poročilo, članek, recenzija, intervju, polemika, reklama ipd.) in ustvarjajo uporabna besedila administrativne strokovne zvrsti (npr. življenjepis, motivacijsko pismo, uradno pismo, prošnja, pritožba), seznanijo se tudi s posebnostmi poslovnega jezika in formalne zgradbe določene vrste besedil (ponudba, naročilo, pogodba ipd.). V govornih nastopih vadijo praktično izvedbo govorjenih besedil. Branje, poslušanje, analiziranje in pisanje besedil je komunikacijsko usmerjeno. Poudarek je na slovnični pravilnosti. Lektor uporablja besedila iz raznih virov in pripravlja individualno gradivo.

Dve uri sta namenjeni prevajanju publicističnih in zahtevnejših administrativnih besedil s ciljem usvojiti jezikovne in formalne prvine, tipične za ta besedila v poljščini, ter obvladati pravilno izbiro ustreznih v ciljnem jeziku. Predvideno je prevajanje v obe smeri – tako pisno kot tudi konsekutivno ustno. Del gradiva za pisni prevod tvorijo besedila umetnostne zvrsti, pri čemer je poudarek na jezikovni plati besedil, študent/ka svoje teoretično znanje funkcijske zvrsti umetnostnih besedil in stratifikacije jezika aplicira na konkretna analizirana besedila. S tem se pripravlja na nadaljnje strokovno delo z literarnimi besedili (magistrska naloga, prevod).

Uporabna slovenščina (3 ECTS)

Na osnovi različnih besedilnih vrst študentje podrobneje analizirajo slovenski jezikovni sistem (fonetika, morfologija, leksikologija, sintaksa in pravorečje ter pravopis) in kritično vrednotijo različne jezikovne značilnosti v različnih zahodnoslovanskih jezikih. Študentje se usposobijo za kakovostno pisno in govorno izražanje (uporaba različnih elektronskih orodij – od slovarjev, e-pravopisa do korpusa in fonetično-analitičnih avdio-videoprogramov) v najzahtevnejših knjižnih besedilih (tudi znanstvenih), pri tem pa ta besedila znajo primerjati z drugimi besedilnimi vrstami. Študentje spoznavajo razlike in podobnosti s primerjanjem istih besedilnih vrst v različnih zahodnoslovanskih jezikih in slovenščini, primerjajo prevode enakih besedil v študirajočih slovanskih jezikih (npr. različna evropska uradovalna besedila v slovenščini in v poljščini, češčini oz. slovaščini) in izvedejo kontrastivno analizo prevodov različnih književnih in drugih besedilnih vrst. Študentje svoje znanje zahodnoslovanskih jezikov (slovaščine, češčine, poljščine) uporabijo pri tvorjenju slovenskih besedil (povzemanje, prevajanje, tolmačenje, pisanje seminarjev) in s pomočjo mentorja pripravijo samostojen seminarski nastop ter seminarsko nalogo.

Strokovni izbirni predmet programa 1 ali Zunanji izbirni predmet

Arealni vidiki slovanskih jezikov (3 ECTS)

Pregled in sistematizacija glasoslovnih, oblikoslovnih, naglasnih, besedotvornih in leksičnih karakteristik slovanskih jezikov v luči arealne lingvistike in s posebnim poudarkom na začetnih lingvogenetskih podlagah slovanskih jezikov.

Cerkvena slovanščina – vzhodnoslovanska redakcija (3 ECTS)

Teoretični del: Razdelitev in opis redakcij cerkvene slovanščine ter zgodovinske danosti njihovega nastanka. Spoznavanje osnovnih glasoslovnih in oblikoslovnih zakonitosti vzhodnoslovanske redakcije cerkvene slovanščine. Južnoslovanski jezikovni vplivi. Vpliv vzhodnoslovanske redakcije na hrvaško in srbsko redakcijo. Razvoj in pravopisne zakonitosti cirilice na vzhodnoslovanskem področju.

Praktični del: Primerjava in analiza posameznih besedil s posebnim poudarkom na nadaljnjem razvoju v sodobno ruščino (in ukrajinščino).

Cerkvena slovanščina – južnoslovanske redakcije (3 ECTS)

Teoretični del: Razdelitev in opis redakcij cerkvene slovanščine. Zgodovinske danosti nastanka redakcij. Fonetične in morfološke značilnosti južnoslovanskih redakcij cerkvene slovanščine.

Češko-moravska redakcija cerkvene slovanščine in njene značilnosti. Vpliv hrvaške redakcije na ponovno obuditev češke redakcije v 14. stol.

Praktični del: Zakonitosti slovanskih črkopisov na južnoslovanskem področju v okviru posameznih redakcij. Vpliv vzhodnoslovanske pravopisne norme na hrvaško redakcijo. Primerjava in analiza posameznih besedil s posebnim poudarkom na nadaljnjem razvoju v sodobne južnoslovanske jezike.

Literatura in mediji (3 ECTS)

Predstavitev in analiza različnih oblik povezovanja literature z drugimi mediji:

- literarno besedilo in film;
- literarno besedilo in radio, TV;
- literarno besedilo in gledališče;
- literarno besedilo in glasba;
- literarno besedilo in likovna umetnost;
- literarno besedilo in internet.

Študentje ob konkretnih zgledih opazujejo, kako literarno besedilo funkcionira v drugih medijih z ozirom na različne literarne vloge in opazujejo, kako se pri tem spreminjajo besedila. Prikazani bodo tudi primeri vplivanja drugih medijev na pisanje literarnih besedil. Predmet se temeljiteje posveča analizi postopkov ekranizacije, primerjavam narativne strukture romanesknih, filmskih in televizijskih žanrov; razmerju med besednimi in likovnimi sporočili (strip, slikanica, konkretna poezija, reklamno sporočilo ...). Uporabljeni bodo različni konkretni zgledi in metodološki prijemi. Vsebinsko težišče predmeta bo vsako leto osredotočeno na enega od medijev in bo tako delno variralo.

Ekolingvistika in slovenski medijski prostor (3 ECTS)

Dopolnitev znanj iz slovenskega jezikovnega sistema – od fonetike, morfologije, leksikologije, sintakse do pravorečnega in pravopisnega znanja – s poudarkom na kontrastivni analizi s stališča slovanskih jezikov. Študentje se usposobijo za pridobivanje, klasificiranje in analizo relevantnih besedil v sodobnem jeziku. Kontrastivna analiza slovenskega jezika in drugih slovanskih jezikov glede na sodobni položaj knjižnega jezika in narečij (poudarek na realizaciji v medijskem prostoru – govorni in tudi pisni mediji). Študentje primerjajo sodobno situacijo s položajem jezikov (in njihovih govorcev) v zgodovini – poskušajo tudi predvideti posledice določenih dejanj in spremenjenih okoliščin za razvoj jezika. S pomočjo raznozvrstnih realnih besedil študentje uporabijo svoje znanje (zahodno)slovanskih jezikov pri tvorjenju slovenskih besedil (povzemanje,

prevajanje, tolmačenje) in besedil študirajočega slovanskega jezika (ob poznavanju svetovne zgodovine in najvplivnejšega svetovnega jezika – angleščine). Usposobijo se tudi za kakovostno pisno in govorno izražanje v slovenščini (uporaba elektronskih orodij, znanje norme knjižnega jezika in poznavanje besedilnih žanrov). Priprava seminarja in izročkov v vsaj enem tujem jeziku (po dogovoru).

Sodobna makedonska književnost (3 ECTS)

Pri predavanjih in seminarju bodo obravnavana nekatera od navedenih poglavij iz sodobne makedonske književnosti:

Makedonski pesniški diskurz od K. Racina do postmoderne generacije: ekspresionistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (K. Racin – interpretacija in stilna analiza izbranih besedil); simbolistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (B. Koneski, A. Šopov, G. Todorovski, M. Matevski, R. Pavlovski, B. G'uzel, M. Rendžov); nadrealistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (V. Uroševik', P. M. Andreevski, J. Koteski, M. Matevski, S. Janevski).

Makedonska drama: modernizem sodobne makedonske drame (K. Čašule, T. Arsovski, G.

Stefanovski, J. Plevneš); postmoderna drama, najnovejše tendence v sodobni makedonski drami (G.

Stefanovski, Dejan Dukovski).

Makedonska fantastična kratka proza (S. Janevski, V. Uroševik', M. Madžunkov, Ž. Čingo, P. M. Andreevski, D. Duracovski, Z. Kovačevski, V. Andonovski, A. Prokopiev).

Razvoj makedonskega romana (S. Janevski, S. Popov, T. Georgievski, Ž. Čingo, P. M. Andreevski, V. Andonovski, D. Duracovski).

Seminarske analize.

Primerjalna skladnja slovanskih jezikov (3 ECTS)

Osnovne razvojne značilnosti oblikoskladnje, besednozvezne in stavčne skladnje slovanskih jezikov. Zgodovinsko-primerjalna umestitev slovenskih skladijskih pojavov v okviru slovanskega skladijskega razvoja. Osnovni pojmi in problemi zgodovinske skladnje. Ponazoritev skladijskih sprememb (leksikalizacija, gramatikalizacija itn.) na slovanskem gradivu.

Teorija literarnega diskurza (3 ECTS)

Predmet razlaga literaturo kot poseben tip diskurza in kot družbeno polje, sistem. Razvoj in smeri sodobne literarne teorije. Literarni tekst, literarnost, struktura teksta, diskurz. Tekst, resničnost, fikcija,

možni svetovi. Tematika in tematologija. Genologija: žanrsko klasificiranje; nastanek, obstoj in razvoj literarnih vrst, zvrsti oziroma žanrov; žanri in literarni sistem. Jezik, stil in identiteta literarnega teksta; stilistika diskurza. Medbesedilnost: literarni tekst v družbeno-zgodovinskem in literarno-umetniškem kontekstu; literatura kot kulturni spomin. Razvojni procesi, literarni kanon; sodobno literarno zgodovinopisje, problemi periodizacije; nacionalna literatura, medliterarne skupnosti, centrizmi, svetovni literarni sistem. – Teme predavanj se v tem vsebinskem okviru vsako leto menjajo.

Osnove gornje in dolnje lužiške srbščine (3 ECTS)

I. Gornja in dolnja lužiška srbščina v okviru (zahodno)slovanskih jezikov. Zemljepisna razširjenost lužiške srbščine v preteklosti in sedanjosti. Narečna delitev in oblikovanje knjižnih jezikov in njihovih različic. Lužiškosrbsko-nemški jezikovni stik. Sociolingvistični položaj lužiščine.

II. Obravnava po jezikovnih ravninah v medsebojni kontrastivni in zgodovinskoprimerjalni perspektivi (v primerjavi predvsem z (zahodno)slovanskimi jeziki): 2.1 glasoslovje (odrazi praslovanskega glasovnega sestava v lužiški srbščini; razlike med gornjo in dolnjo lužiško srbščino v glasovju), 2.2 oblikoslovje (sklanjatev in spregatev; posebna pozornost na lužiškosrbske oblikovne posebnosti: dvojina, posesiv, imperfekt in aorist), 2.4 besedotvorje in besedoslovje (vpliv jezikovnega stika na ohranjanje poimenovalne zmožnosti, kalkiranje kot osnovni način dopolnjevanja slovarja); 2.5 skladnja (posebnosti v razmerju do sosednjih slovanskih jezikov, kalkiranje iz nemščine).

Češka in slovaška starejša književnost (3 ECTS)

Kronološki pregled obdobja starejše češke in slovaške književnosti s poudarkom na razvoj različnih zvrsti in žanrov (legenda, kronika, duhovna in posvetna pesem, viteška epika, manifest).

1. Starocerkvenoslovanska književnost Velike Moravske in delovanje Cirila in Metoda (9. stol).
2. Srednjeveška književnost (od 10. stol.–1500): Zgodovinski okvir, historična poetika, verska pogojenost literarne ustvarjalnosti. Oblike posvetne slovstvene ustvarjalnosti, temeljna besedila. Vpliv husitstva na narodno uzaveščanje pri Slovakah. Kultura za vladavine Karla IV. na Češkem in Matije Korvina na Ogrskem. Razvoj šolstva in ustanavljanje prvih srednjeevropskih univerz.
3. Humanizem in renesansa (1500–1640): Zgodovinski okvir in odmevi evropskega humanizma v češkem in slovaškem kulturnem prostoru. Književna ustvarjalnost. Razmerje med latinščino in domačima jezikoma (češčini in slovaščino) v književnosti.
4. Spori med češkimi državnimi stanovi in Habsburžani, bitka na Beli gori, posledice poraza, razvoj češkega baroka v izgnanstvu (J. A. Komenský).

5. Barok (1640–1780): Protireformacijska dejavnost in ustvarjalnost trnavskega univerzitetnega (katoliškega) središča in ustvarjalnost bratislavskega evangeličanskega liceja. Češki latinski barok, razvoj zgodovinopisja, germanizacija. Drugi pisci in njihova dela. Razvoj jezuitskega šolstva.

Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja (3 ECTS)

Predavanja orišejo nekatere ključne točke slovaške književnosti skozi 20. stoletje v povezavi s prelomnimi družbenimi in zgodovinskimi premiki (prelom stoletja, obdobje med obema vojnama, 1945–1948, obdobje 60. let, po letu 1989). Izpostavljene bodo izstopajoče avtorske poetike posameznih desetletij v primerjavi s sorodnimi in bližnjimi literaturami (češka) in svetovno književnostjo, ki so jo posredovali sodobniki.

Del predavanj bo namenjen tudi literarni kritiki in publicistiki, s posebnim poudarkom v letih preloma (po letu 1918, po letu 1948, po letu 1956, 1969, po letu 1989).

Razvoj češkega jezika v teoriji in praksi (3 ECTS)

Glasoslovna opredelitev češčine v predliterarnem obdobju, glasoslovni sistem češčine, glavne premene in vplivi na jezik, viri podatkov o stanju češčine tega obdobja, razmerje med češčino in drugimi zahodnoslovanskimi jeziki v tem obdobju. Ključne spremembe glasoslovnega in oblikoslovnega sistema češčine v 13. in 14. stoletju, pisava, pravopis, viri podatkov o stanju jezika tega obdobja. Dokončanje oblikovanja glasoslovnega sistema do 18. stoletja in slovničnega do konca 19. stoletja. Podrobna ocena zgodovinskih prvin, vnesenih v češki knjižni jezik 19. stoletja.

Stilistika slovaškega jezika (3 ECTS)

Jezik in zvrstnost, jezikoslovje in stilistika. Osnovne slovaške stilistične koncepcije. Paradigmatika stilemov. Globinske stilistične strukture: Opis, pripovedovanje, razlaga, informacija. Koherenca in kohezija. Površinske stilistične strukture. Stilni sloj, stilna norma, jezikovni stili. Pogovorni, strokovni, publicistični, administrativni, retorični in umetniški stil.

Specialna področja prevajanja: Prevajalske tehnologije (3 ECTS)

1. Prevajalske tehnologije – pregled
2. Programi s pomnilnikom prevodov
3. Datotečni formati in zapisi: XLIFF, TBX, TMX
4. SDL Trados Studio:
  - a) prevajanje enostavnega projekta
  - b) prevajanje z obstoječim pomnilnikom prevodov

- c) prevajanje dokumentov PDF
  - d) upravljanje pomnilnikov prevodov
  - e) vodenje prevajalskih projektov
  - f) terminološko delo z MultiTermom
5. Orodja za zagotavljanje kakovosti (QA)
  6. Lokalizacijska orodja
  7. Jezikovne tehnologije in prevajanje
  8. Strojno prevajanje
  9. Pridobitev certifikata SDL Trados

Specialna področja prevajanja: Terminologija (3 ECTS)

Uvod v terminološko vedo. Razmerje termin – leksem; termin – pojem. Zgodovina terminološke vede. Pojemovni sistemi, razmerja med pojmi, pisanje definicij. Terminotvorje, prevzemanje, terminologizacija. Terminografija. Tipi terminografskih del. Računalniško podprta terminografija, korpusne metode, orodja za upravljanje terminoloških baz. Terminološki standardi, podatkovni formati, XML in TBX. Terminološka analiza specializiranega besedila s prevajalskega vidika.

Specialna področja prevajanja: Podnaslavljanje (3 ECTS)

Namen predmeta je predstaviti značilnosti podnaslovnega prevajanja in študentom dati teoretično osnovo za delo pri seminarskih vajah iz podnaslovnega prevajanja.

Obravnavane teme: kratek pregled zgodovine podnaslovnega prevajanja; zunanji dejavniki, ki omejujejo podnaslovno prevajanje: usklajenost besedila s sliko, bralne zmožnosti gledalcev; pojem povprečnega gledalca; podnaslovni prevod kot del polisemiotičnega besedila; oblikovanje podnapisov; načela zgoščevanja besedila v podnapisih; posebnosti jezika v podnapisih kot vmesne zvrsti med pisanim in govorjenim; podnaslavljanje različnih vrst televizijskih oddaj in filmov; podnaslavljanje, sinhronizacija in brani komentar; podnaslavljanje za slušno prizadete.

Specialna področja prevajanja: Pravno prevajanje (3 ECTS)

Vsebina bo osredotočena na:

- a) Posebnosti pri prevajanju pravnih besedil:

Pravni jezik in njegove specifikke; Razlike med pravnimi sistemi; Ekvivalenca pri prevajanju pravnih besedil; Tipi pravnih besedil (normativni, pojasnjevalni, argumentativni, informativni); Pomen funkcije pri prevajanju pravnih besedil; Različne strategije pri prevajanju pravnih besedil.

b) temeljne pojme pravoznanstva

Primerjalno pravo pri prevajanju pravnih besedil; Uvod v pravoznanstvo: opredelitev temeljnih pojmov, npr. pravo in država, pravno pravilo, pravni viri; pravni akti, pravno razmerje, pravne panoge, pravne družine, pravni sistemi. Temeljne značilnosti in načela ustave Republike Slovenije; državna ureditev Republike Slovenije. Poglavitne značilnosti nekaterih tujih pravnih sistemov.

Specialna področja prevajanja: Prevajanje umetnostnih besedil (3 ECTS)

Predmet uvede problematiko določevanja literarnega prevoda in literature same. Študentje se seznanijo s pojmi, kot so medbesedilnost, literatura in literarna stilistika. Prek primerov in prevajalske problematike ugotavljajo pomen zvoka in lika v besedilu, ritma in metra. Seznanijo se z osnovnimi metričnimi sistemi, aliteracijo, asonanco, rimo, s posebno izbiro izrazov (narečje, sleng, žargon, arhaizmi, neologizmi), s tropi, z razširjenimi figurami. Spoznajo različne tipe pripovedovalcev in perspektiv, književne zvrsti in vrste. Na koncu se uvedejo še v specifične probleme prevajanja poezije, proze in dramskih besedil.

Poklicni vidiki prevajanja (3 ECTS)

Spoznavanje družbene vloge prevajalca in prevodne dejavnosti ter vloge prevajalca glede na različna prevajalska okolja. Vedenja o načinih izražanja ciljev in zahtev do naročnikov in prejemnikov prevodov, oblikovanju prevajalske ponudbe na prevajalskem trgu z zavedanjem spoštovanja parametrov, ki vplivajo na zagotavljanje adekvatnih prevodov.

Študentje spoznajo tudi značilnosti vodenja prevajalskih projektov in se seznanijo z osnovami tovrstnih znanj in orodij. Vodja projektov mora biti usposobljen za časovno, finančno, kadrovsko, tehnično in upravno načrtovanje projektov, učinkovito upravljanje jezikovnih virov (pomnilnikov prevodov, terminoloških baz), komunikacijo z naročnikom in izvajalci projekta, pri prevajalskih projektih pa vodja navadno upravlja in/ali izvaja tudi faze revizije, verifikacije in nadzora kakovosti. Predstavljena so najpomembnejša orodja za vodenje prevajalskih projektov (SDL Trados Synergy, MS Project), načrtovana pa so tudi gostovanja prevajalcev iz prakse.

2. letnik

Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi (4 ECTS)

Različni pristopi k obravnavanju besedilnega sloga ter različna pojmovanja stila. Funkcionalna stilistika. Pragmatična stilistika. Stilistična sredstva dodajanja (npr. ponavljanja) in izpuščanja (npr. elipsa). Stilistične figure (tropi: metafore, personifikacija, sinestezija, sinekdoha in metonimija,

perifraza, parafraza, parabola ...). Fonostilistična sredstva (rima, ritem, glasovno barvanje in glasovna simbolika).

Poljska dramatika (4 ECTS)

Zvrstna opredelitev dramske ustvarjalnosti in njene vloge v razvoju nacionalne literature. Opredelitev razmerja med gledališčem kot kulturno ustanovo in družbeno stvarnostjo. Pregled razvojnih faz poljske dramatike v povezanosti s specifikami poljskega literarnozgodovinskega procesa, njena vloga v iskanju novega umetniškega izraza od razsvetljenstva in romantike naprej. Adaptacija zahodnoevropskih tokov in prenova gledališča v obdobju mlade Poljske (S. Wyspiański) in medvojnih avantgardnih tokov (S. I. Witkiewicz). Različica modernističnih iskanj pri W. Gombrowiczu, groteska in absurd v povojni dramatici (S. Mrożek, T. Różewicz, T. Kantor). Povojni razvoj dramatike v domovini in v emigraciji, moderna poljska dramatika in njene tematsko-idejne inovacije.

Medjezikovno posredovanje in kultura 3: poljski jezik (4 ECTS)

Predmet nadgrajuje na prvi stopnji razvita znanja, razumevanje, pisno in ustno rabo jezika.

Dve učni uri sta namenjeni delu z daljšimi in zapletenimi znanstvenimi in strokovnimi besedili z raznih področij; študentje izpopolnjujejo sposobnost branja in razumevanja, govorjenja, poslušanja in ustvarjanja lastnih strokovnih besedil s posebnim poudarkom na uporabi frazeologije. Študentje spoznavajo zgradbo in načine tvorjenja besedil strokovne in znanstvene funkcijske zvrsti. Spoznavajo različne slogovne postopke pri tvorbi besedil in pri ustnem nastopanju (vezane na strokovno oziroma znanstveno funkcijsko zvrst, kot so argumentacija, dokazovanje, prepričevanje, polemika ipd.), učijo se samostojno pisati različna strokovna in znanstvena besedila (strokovni članek, povzetek, referat, esej ipd.)

V daljših govornih nastopih v obliki strokovnega referata, tematsko povezanega s študiranim jezikom, književnostjo in kulturo, študentje vadijo uporabo pridobljenega znanja: jasno in natančno opisati zahtevne vsebine, pri tem smiselno povezati tematske točke; natančno izražati svoje misli in poglede ter o njih diskutirati, jih utemeljiti z argumenti

Dve uri sta namenjeni prevajanju zahtevnejših strokovnih in znanstvenih besedil ter specifično problematiko tega področja. Ob prevajanju zahtevnejših umetnostnih besedil se študentje v praksi seznanijo z različnimi prevajalskimi strategijami, s transformacijami v postopku prevajanja, problemom neprevedljivosti v teoriji in prevajalski praksi, z vprašanjem interkulturalnih značilnosti v prevodu ipd.

Magistrski seminar in magistrsko delo (15 ECTS)

Študent/ka izbere magistrski seminar in magistrsko delo iz jezika ali književnosti.

Pri predmetu Magistrski seminar in magistrsko delo iz jezika nosilec predmeta predstavi razvojne faze poljskega jezikoslovja, njegovih metodoloških pristopov, osvetli njegovo razmerje do sočasnih metod v splošnem kontekstu jezikoslovnih pristopov. Na začetku študijskega leta nosilec predmeta predstavi izhodiščne teme magistrskih nalog v tekočem letu, osvetli možne metodološke pristope, določi termine in obvezno literaturo za vse udeležence. Teme se lahko povezujejo s snovjo, ki je bila obravnavana v prejšnjih letnikih, pri čemer je poudarek na kontrastivnih poljsko-slovenskih temah, prevajanju, stilistiki, frazeologiji, lahko pa obravnavajo tudi novejši pristope v jezikoslovju (sociolingvistika, pragmatika, kognitivizem itd.).

Pri predmetu Magistrski seminar in magistrsko delo iz književnosti nosilec seminarja predstavi razvojne faze poljske literarne vede in njenih metodoloških pristopov, osvetli njeno razmerje do sočasnih metod v splošnem kontekstu literarnovednih pristopov. Predstavi izhodiščne teme magistrskih nalog v tekočem letu, osvetli možne metodološke pristope, določi termine in obvezno literaturo za vse udeležence.

POLONISTIKA – DVOPREDMETNA PEDAGOŠKA SMER

1. letnik

Jezik v praksi za učitelje I (3 ECTS)

Branje in analiziranje vseh tipov besedil ter izdelava študijskih zapiskov (prepričevalni in raziskovalni sestavek; uporaba virov). Razumevanje in povzemanje slušnih besedil (strokovna debata, predavanje, referat, izjava ...). Daljši govorni nastopi na izbrane teme (pomenska polja).

Diskusija v okviru danih tem (obdelava idiomov, stalnih besednih zvez). Poročani govor, pripovedni postopki in tehnike. Obvladovanje različnih registrov jezika s poudarkom na spremembi v sodobni rabi poljščine. Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti (igre vlog). Razlika pri rabi tujk v poljščini in slovenščini.

Jezik v praksi za učitelje II (3 ECTS)

Razvijanje že usvojenih jezikovnih kompetenc v poljščini s poudarkom na seznanjanju s posebnostmi znanstvenega diskurza in znanstvene terminologije:

- usvajanje metodoloških temeljev za reševanje jezikovnih problemov,
- razvijanje kompetenc za iskanje jezikovnih in znanstvenih virov,
- utrjevanje in nadgrajevanje pravilne rabe slovnice,

- širjenje besednega zaklada, predvsem s področja humanističnih znanosti,
- razvijanje govornih in pisnih jezikovnih zmožnosti, zlasti spretnosti argumentacije v diskurzu,
- izpopolnjevanje slušnega razumevanja strokovnih besedil v poljščini,
- spodbujanje in razvijanje kritičnega mišljenja in presoje,
- razvijanje analitičnih sposobnosti v funkciji pedagoških kompetenc,
- obvladanje temeljnih spretnosti s področja poučevanja poljščine kot tujega jezika

Poljski sodobni roman (3 ECTS)

Zvrstna opredelitev romana in njegove vloge v razvoju nacionalne literature, njegove povezanosti z družbeno resničnostjo. Pregled razvojnih faz v povezanosti s specifikami poljskega literarnozgodovinskega procesa in njegova vloga v iskanju novega umetniškega izraza od formacije Mlade Poljske naprej. Opozicija do tradicionalnega tipa (zahodnoevropskega) romana (S. I. Witkiewicz), moderna iskanja v povezavi s statusom subjekta v moderni prozi in odnosa do resničnosti (B. Schulz, W. Gombrowicz, Z. Nałkowska, M. Choromański). Povojni razvoj romana v domovini in emigraciji, moderni poljski roman in njegove zgradbene inovacije. Vprašanje mejnih primerov modernizma in uveljavljanje postmodernističnih postopkov zadnjih dvajsetih let 20. stol. Motivne, tematske in kompozicijske razsežnosti sodobnega romana.

Jezikovna kultura (3 ECTS)

Razmejitev pojmov norma – kodifikacija, norma – raba. Razmerje med normo, jezikovnim sistemom in rabo. Jezikovna zvrstnost: norma knjižnega jezika in neknjižnih zvrsti. Merila za oblikovanje knjižnojezikovne norme. Načini in viri normiranja (jezikovni korpus kot sodobni jezikoslovni vir). Načela jezikovne »pravilnosti« – argumenti za in proti. Razvoj jezikovne norme poljskega knjižnega jezika in načela sodobne poljske knjižnojezikovne norme. Temeljni jezikovnokulturni pojmi: purizem, antipurizem, jezikovno načrtovanje (jezikovna kultura in jezikovna politika). Jezikovna kultura v vlogi kritičnega vrednotenja knjižnojezikovne norme, zlasti njene kodifikacije. Vloga lektoriranja besedil v okviru jezikovnokulturnih prizadevanj v poljskem prostoru. Klasifikacije jezikovnih napak.

Strokovni izbirni predmet I: Cerkevna slovanščina – južnoslovanske redakcije (3 ECTS)

Teoretični del: Razdelitev in opis redakcij cerkvene slovanščine. Zgodovinske danosti nastanka redakcij. Fonetične in morfološke značilnosti južnoslovanskih redakcij cerkvene slovanščine. Češka-moravska redakcija cerkvene slovanščine in njene značilnosti. Vpliv hrvaške redakcije na ponovno obuditev češke redakcije v 14. stol.

Praktični del: Zakonitosti slovanskih črkopisov na južnoslovanskem področju v okviru posameznih redakcij. Vpliv vzhodnoslovanske pravopisne norme na hrvaško redakcijo. Primerjava in analiza posameznih besedil s posebnim poudarkom na nadaljnem razvoju v sodobne južnoslovanske jezike.

Strokovni izbirni predmet I: Izbrana poglavja iz češkega, poljskega in slovaškega jezikoslovja (3 ECTS)

Pregled v češki, poljski in slovaški jezikoslovni tradiciji najbolj uveljavljenih pristopov oziroma teorij: seznanjanje z ustrežno terminologijo, temeljnimi idejami in teoretičnimi deli. Pregled netemeljnih (npr. semantika, leksikografija, onomastika, etimologija idr.) in interdisciplinarnih (npr. psiholingvistika, sociolingvistika, teorija dvojezičnosti/bilingvizma idr.) jezikoslovnih ved in njihovo uveljavljanje v češki, poljski in slovaški tradiciji. Informativno seznanjenje z najpomembnejšimi priročniki in dosežki teh ved na posameznih jezikovnih področjih. Praktično seznanjenje z izbranimi znanstvenimi študijami in projekti ter njihovimi rezultati.

Strokovni izbirni predmet I: Literarni diskurzi 20. stoletja v zahodnoslovanskih književnostih (3 ECTS)

Vodilni literarni modeli v češki, slovaški in poljski ustvarjalnosti s poudarkom na besedilih nacionalnega literarnega kanona, njihove razvojne stopnje, smeri in specifikke. Izbrani modeli so prikazani v povezavi s specifikami literarnozgodovinskega procesa v posameznih narodnih književnostih. Posebnosti srednjeevropskih literarnih diskurzov modernizma kot opozicije do sočasnih evropskih modifikacij poetike in domače tradicije.

Strokovni izbirni predmet I: Izbrana poglavja iz sodobne srednjeevropske zgodovine (3 ECTS)

Vsebina so različna vprašanja iz sodobne srednjeevropske zgodovine. To so vprašanja političnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega razvoja srednjeevropske zgodovine od leta 1918 dalje. Zaradi lažjega razumevanja je treba ponekod poseči tudi v čas pred letom 1928. Zgodovinski razvoj srednje Evrope je široko polje vprašanj, ki se začnejo z osnovnim vprašanjem, kaj je srednja Evropa. Historični razvoj srednje Evrope se razlikuje v njegovih posameznih delih od Češke na zahodu do Ukrajine na vzhodu ali Poljske in Belorusije na severu in nekdanjih ozemelj Jugoslavije na jugu. Rezultat različnega političnega razvoja in tradicije je različen kulturni razvoj v posameznih okoljih.

Strokovni izbirni predmet I: Ekolingvistika in slovenski medijski prostor (3 ECTS)

Dopolnitev znanj iz slovenskega jezikovnega sistema – od fonetike, morfologije, leksikologije, sintakse do pravorečnega in pravopisnega znanja – s poudarkom na kontrastivni analizi s stališča slovanskih jezikov. Študentje se usposobijo za pridobivanje, klasificiranje in analizo relevantnih besedil v sodobnem jeziku. Kontrastivna analiza slovenskega jezika in drugih slovanskih jezikov glede na sodobni položaj knjižnega jezika in narečij (poudarek na realizaciji v medijskem prostoru – govorni in tudi pisni mediji). Študentje primerjajo sodobno situacijo s položajem jezikov (in njihovih govorcev) v zgodovini – poskušajo tudi predvideti posledice določenih dejanj in spremenjenih okoliščin za razvoj jezika. S pomočjo raznozvrstnih realnih besedil študentje uporabijo svoje znanje (zahodno)slovanskih jezikov pri tvorjenju slovenskih besedil (povzemanje, prevajanje, tolmačenje) in besedil študirajočega slovanskega jezika (ob poznavanju svetovne zgodovine in najvplivnejšega svetovnega jezika – angleščine). Usposobijo se tudi za kakovostno pisno in govorno izražanje v slovenščini (uporaba elektronskih orodij, znanje norme knjižnega jezika in poznavanje besedilnih žanrov). Priprava seminarja in izročkov v vsaj enem tujem jeziku (po dogovoru).

Strokovni izbirni predmet I: Uporabna slovenščina (3 ECTS)

Na osnovi različnih besedilnih vrst študentje podrobneje analizirajo slovenski jezikovni sistem (fonetika, morfologija, leksikologija, sintaksa in pravorečje ter pravopis) in kritično vrednotijo različne jezikovne značilnosti v različnih zahodnoslovanskih jezikih. Študentje se usposobijo za kakovostno pisno in govorno izražanje (uporaba različnih elektronskih orodij – od slovarjev, e-pravopisa do korpusa in fonetično-analitičnih avdio-videoprogramov) v najzahtevnejših knjižnih besedilih (tudi znanstvenih), pri tem pa ta besedila znajo primerjati z drugimi besedilnimi vrstami. Študentje spoznavajo razlike in podobnosti s primerjanjem istih besedilnih vrst v različnih zahodnoslovanskih jezikih in slovenščini, primerjajo prevode enakih besedil v študirajočih slovanskih jezikih (npr. različna evropska uradovna besedila v slovenščini in v poljščini, češčini oz. slovaščini) in izvedejo kontrastivno analizo prevodov različnih književnih in drugih besedilnih vrst. Študentje svoje znanje zahodnoslovanskih jezikov (slovaščine, češčine, poljščine) uporabijo pri tvorjenju slovenskih besedil (povzemanje, prevajanje, tolmačenje, pisanje seminarjev) in s pomočjo mentorja pripravijo samostojen seminarski nastop ter seminarsko nalogo.

Strokovni izbirni predmet I: Teorija literarnega diskurza (3 ECTS)

Predmet razlaga literaturo kot poseben tip diskurza in kot družbeno polje, sistem. Razvoj in smeri sodobne literarne teorije. Literarni tekst, literarnost, struktura teksta, diskurz. Tekst, resničnost, fikcija,

možni svetovi. Tematika in tematologija. Genologija: žanrsko klasificiranje; nastanek, obstoj in razvoj literarnih vrst, zvrsti oziroma žanrov; žanri in literarni sistem. Jezik, stil in identiteta literarnega teksta; stilistika diskurza. Medbesedilnost: literarni tekst v družbeno-zgodovinskem in literarno-umetniškem kontekstu; literatura kot kulturni spomin. Razvojni procesi, literarni kanon; sodobno literarno zgodovinopisje, problemi periodizacije; nacionalna literatura, medliterarne skupnosti, centrizmi, svetovni literarni sistem. – Teme predavanj se v tem vsebinskem okviru vsako leto menjajo.

Strokovni izbirni predmet I: Kulturna hermenevtika (3 ETCS)

Uvodoma so predstavljeni zgodovinski in sodobni vidik pojmovanja kulture v razmerju do filozofije.

Filozofsko pojmovanje kulture je nadalje obravnavano v razmerju do religije, umetnosti, znanosti in politike. Posebna pozornost je namenjena specifičnosti humanističnih ved, koliko najdejo svoj aplikativni smisel v kulturi. K temu se priključuje obravnavo vpliva informacijskih tehnologij na kulturo v njenem družbenem in ustvarjalnem pomenu.

Razumevanje kulture v družbenem kontekstu je danes povezano predvsem s široko problematiko interkulturalnosti, ki terja filozofsko refleksijo pojmovanja identitet in različnosti. K temu se pridružujejo tudi elementi pop kulture, ki predstavlja prevladujoči način kulturnega posredovanja danes.

Naposled je obravnavan še smisel ustvarjalnosti, ki se izmika kulturni inštituciji in kaže na njene meje.

Strokovni izbirni predmet I: Literatura in mediji (3 ECTS)

Predstavitev in analiza različnih oblik povezovanja literature z drugimi mediji:

- literarno besedilo in film;
- literarno besedilo in radio, TV;
- literarno besedilo in gledališče;
- literarno besedilo in glasba;
- literarno besedilo in likovna umetnost;
- literarno besedilo in internet.

Študentje ob konkretnih zgledih opazujejo, kako literarno besedilo funkcionira v drugih medijih z ozirom na različne literarne vloge in opazujejo, kako se pri tem spreminjajo besedila. Prikazani bodo tudi primeri vplivanja drugih medijev na pisanje literarnih besedil. Predmet se temeljiteje posveča analizi postopkov ekranizacije, primerjavam narativne strukture romanesknih, filmskih in televizijskih žanrov; razmerju med besednimi in likovnimi sporočili (strip, slikanica, konkretna

poezija, reklamno sporočilo ...). Uporabljeni bodo različni konkretni zgledi in metodološki prijemi. Vsebinsko težišče predmeta bo vsako leto osredotočeno na enega od medijev in bo tako delno variiralo.

Strokovni izbirni predmet I: Sodobna makedonska književnost (3 ECTS)

Pri predavanjih in seminarju bodo obravnavana nekatera od navedenih poglavij iz sodobne makedonske književnosti:

Makedonski pesniški diskurz od K. Racina do postmoderne generacije: ekspresionistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (K. Racin – interpretacija in stilna analiza izbranih besedil); simbolistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (B. Koneski, A. Šopov, G. Todorovski, M. Matevski, R. Pavlovski, B. G'uzel, M. Rendžov); nadrealistični impulzi v sodobni makedonski poeziji (V. Uroševik', P. M. Andreevski, J. Koteski, M. Matevski, S. Janevski).

Makedonska drama: modernizem sodobne makedonske drame (K. Čašule, T. Arsovski, G. Stefanovski, J. Plevneš); postmoderna drama, najnovejše tendence v sodobni makedonski drami (G. Stefanovski, Dejan Dukovski).

Makedonska fantastična kratka proza (S. Janevski, V. Uroševik', M. Madžunkov, Ž. Čingo, P. M. Andreevski, D. Duracovski, Z. Kovačevski, V. Andonovski, A. Prokopiev).

Razvoj makedonskega romana (S. Janevski, S. Popov, T. Georgievski, Ž. Čingo, P. M. Andreevski, V. Andonovski, D. Duracovski).

Seminarske analize.

Strokovni izbirni predmet I: Interpretacija literarnih besedil: slovaška proza 20. stoletja (3 ECTS)

Predavanja orišejo nekatere ključne točke slovaške književnosti skozi 20. stoletje v povezavi s prelomnimi družbenimi in zgodovinskimi premiki (prelom stoletja, obdobje med obema vojnama, 1945–1948, obdobje 60. let, po letu 1989). Izpostavljene bodo izstopajoče avtorske poetike posameznih desetletij v primerjavi s sorodnimi in bližnjimi literaturami (češka) in svetovno književnostjo, ki so jo posredovali sodobniki.

Del predavanj bo namenjen tudi literarni kritiki in publicistiki, s posebnim poudarkom v letih preloma (po letu 1918, po letu 1948, po letu 1956, 1969, po letu 1989)

2. letnik

Jezik v praksi za učitelje III (3 ECTS)

Branje in analiziranje besedil iz širokega področja materialne in duhovne kulture.

Samostojno raziskovanje in predstavljanje kulturoloških problemov in tem z uporabo raznovrstnih oblik jezikovne ekspresije (poročilo, nagovor, intervju, debata, recenzija ...). Spremljanje aktualnih dogodkov v poljski humanistiki in kulturi (kulturni tisk, televizija, radio, internet, film, gledališče, likovne umetnosti, glasba ...). Priprava načrtov in projektov medkulturnega posredovanja ter popularizacije poljske kulture v slovenskem prostoru in obratno.

Didaktika poljskega jezika (3 ECTS)

Didaktika poljščine kot tujega jezika – specifika pouka. Vloga pouka poljskega jezika v perspektivi pouka drugih jezikov. Vloga in položaj poljščine v šolah. Poljščina kot jezik pedagoške komunikacije; odnosni govor, spoznavni govor. Didaktična struktura sodobnega pouka jezika: cilji, vsebine in metode. Sporazumevalna zmožnost. Metodični sistem dela z neumetnostnim besedilom in njegove faze; vrste nalog. Razvijanje kognitivne, pragmatične in metakognitivne zmožnosti; govorjeno in zapisano besedilo; strategije dejavnega poslušanja in bralne učne strategije. Razvijanje jezikovne (poimenovalne, upovedovalne, pravorečne/pravopisne) in metajezikovne zmožnosti. Priprava učencev na govorno nastopanje, sodelovanje v pogovoru ter pisanje. Razvijanje poslušanja/branja z vrednotenjem oz. razvijanje kritične pismenosti. Učiteljeva priprava na pouk; letna priprava, priprava na učni sklop/učno uro. Vrednotenje znanja in zmožnosti pri pouku jezika; opisniki oz. merila za ocenjevanje. Učni načrti in gradiva; uporaba avdiovizualnih sredstev in IKT. Povezovanje pouka jezika in književnosti, medpredmetno povezovanje. Učiteljevo raziskovanje pouka jezika.

Strokovni izbirni predmet II: Stilistika poljskega jezika v teoriji in praksi (3 ECTS)

Različni pristopi k obravnavanju besedilnega sloga ter različna pojmovanja stila. Funkcionalna stilistika. Pragmatična stilistika. Stilistična sredstva dodajanja (npr. ponavljanja) in izpuščanja (npr. elipsa). Stilistične figure (tropi: metafore, personifikacija, sinestezija, sinekdoha in metonimija, perifraza, parafraza, parabola ...). Fonostilistična sredstva (rima, ritem, glasovno barvanje in glasovna simbolika).

Strokovni izbirni predmet II: Poljska dramatika (3 ECTS)

Zvrstna opredelitev dramske ustvarjalnosti in njene vloge v razvoju nacionalne literature. Opredelitev razmerja med gledališčem kot kulturno ustanovo in družbeno stvarnostjo. Pregled razvojnih faz poljske dramatike v povezanosti s specifikami poljskega literarnozgodovinskega

procesa, njena vloga v iskanju novega umetniškega izraza od razsvetljenstva in romantike naprej. Adaptacija zahodnoevropskih tokov in prenova gledališča v obdobju mlade Poljske (S. Wyspiański) in medvojnih avantgardnih tokov (S. I. Witkiewicz). Različica modernističnih iskanj pri W. Gombrowiczu, groteska in absurd v povojni dramatik (S. Mrożek, T. Różewicz, T. Kantor). Povojni razvoj dramatike v domovini in v emigraciji, moderna poljska dramatika in njene tematsko-idejne inovacije.

Magistrski seminar (3 ECTS)

Študent/ka izbere magistrski seminar iz jezika ali književnosti.

V izbirnem diplomskem seminarju iz književnosti izvajalec predstavi razvojne faze poljske literarne vede in njenih metodoloških pristopov, osvetli njeno razmerje do sočasnih metod v splošnem kontekstu literarnovednih pristopov. Predstavi predvidene teme seminarja, terminski razpored in temeljno literaturo. Seminarske teme obsegajo sklope: a) starejša književnost, b) novejša književnost in c) sodobna književnost. Študentje oz. študentke izberejo temo in jo v seminarskih predstavah razvijajo od metodološkega izhodišča do končnega izdelka. Magistrsko delo se ovrednoti ob zagovoru magistrskega dela.

Nosilec predmeta na magistrskem seminarju iz jezika na začetku študijskega leta predstavi izhodiščne seminarske teme, osvetli možne metodološke pristope, določi termine in obvezno literaturo za vse udeležence. Študentje izberejo posamezne teme in jih pripravijo v obliki prezentacij. Seminarske teme se lahko povezujejo s snovjo, ki je bila obravnavana v prejšnjih letnikih (fonetika in fonologija, oblikoslovje, skladnja, leksikologija, leksikografija), pri čemer je poudarek na kontrastivnih poljsko-slovenskih temah, prevajanju, stilistiki, jezikovni kulturi, frazeologiji, lahko pa obravnavajo tudi novejši pristope v jezikoslovju (sociolingvistika, pragmatika, kognitivizem itd.).

Pedagoška praksa (6 ECTS)

Vsebina prakse zajema:

- spoznavanje organizacije dela v izobraževalni ustanovi in spremljanje poteka učnega procesa pri pouku poljščine,
- pripravo na hospitacije in pedagoško prakso,
- učno pripravo (izdelavo učnih priprav in gradiv za pouk poljščine),
- pripravo dokumentacije (učni načrt, tematsko pripravo),
- preverjanje in ocenjevanje (vrste testov, kriteriji točkovanja),
- izdelavo zapisnikov s hospitacij,

- sestavljanje in urejanje pedagoške mape in portfolija,
- aktivno sodelovanje pri pouku,
- mini nastope in/ali celourne nastope pri mentorjevih urah.

Pedagoška praksa obsega 3 tedne. Študent/ka bo v času opravljanja prakse dobil osnovni vpogled v delo ustanove kot celote in v potek dela pri pouku poljščine.

Natančnejšo vsebino prakse in raspored opravljanja posameznih nalog oblikuje študent/ka skupaj z učiteljem-mentorjem pred začetkom prakse. Študent/ka prakso opravlja na Poljskem (FF ima sklenjeno pogodbo z Univerzo v Lodžu).

Magistrsko delo (9 ECTS)

Vsebina magistrskega dela je odvisna od izbrane teme. Poseben poudarek je na interdisciplinarnosti. Z magistrskim delom študent/ka poglobi izbrano tematiko, kritično uporabi dostopne vire in literaturo ter ovrednoti izbrano vsebino magistrskega dela.

FILOZOFSKA FAKULTETA

Naslov:

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2
SI-1000 Ljubljana
telefon: +386 1 241 10 00
faks: +386 1 425 93 37
spletna stran: <http://www.ff.uni-lj.si>

Naslov Enote za češčino, poljščino, slovaščino:

Tobačna cesta 5
SI-1000 Ljubljana
Tajništvo: +386 1 244 20 50

Filozofska fakulteta

Stiki:

Referat za študentske zadeve (soba 1, pritličje)

telefon: +386 1 241 10 40, +386 1 241 10 38,
+386 241 10 39
uradne ure: vsak dan od 11. do 13. ure, ob
sredah tudi od 15. do 17. ure
e-naslov: studentski.referat@ff.uni-lj.si

Referat za magistrski študij (2. stopnja)

Pritličje, soba 1

Uradne ure:

ponedeljek–petek: 11.00–13.00
sreda: 11.00–15.00

Pomočnica tajnika fakultete za študijske
zadeve (1., 2. in 3. stopnja)

Doris Sattler

Telefon +386 1 241 10 43
e-naslov: doris.sattler@ff.uni-lj.si
e-naslov (2. stopnja) magistrski.studij@ff.uni-lj.si

Samostojni strokovni delavki

Živa Banfi, prof. angl. In mag. posl. Ved.

Telefon: +386 1 241 10 42
e-naslov: ziva.banfi@ff.uni-lj.si

Barbara Fabjan, univ. diplom. ekon.

Telefon: +386 1 241 10 35
e-naslov: barabara.fabjan@ff.uni-lj.si

Pisarna za mednarodno sodelovanje (pritličje, soba 10)

telefon: +386 1 241 13 56
faks: +386 1 241 13 57
uradne ure: vsak dan od 11. do 13. ure, ob
sredah tudi od 15. do 17. ure
e-naslov: anja.golec@ff.uni-lj.si